

лінію поведінки, яка на пряму залежить від її характеру , планування життєвого шляху, планів на майбутнє та життєва активність.

Темперамент та характер відіграє важливу роль у житті людини її вчинки та мотиви та про що мріє.

Список використаних джерел

1. В. С. Лозниця «Психологія і педагогіка». К., 2000.304 с.URL: <http://www.irbis>.

2.Р. С. Намов. Психологія. Основи загальної психології: У 2 т. – Т. I. – М., 1994.

3.Практикум по загальній психології. О.Р.Туриніна :Навчальний посібник для педагогічних інститутів: К. 2007. 328 с. URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/p08_27.pdf.

4.Психологія. Підручник: педагогічна думка. К., 2012. 114 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/9961/1/%D0%92%D0%B0%D1%81%D1%8F%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87%20%282%29.pdf>.

5.Психологія. Підручник / Ю. Л. Трофімов та ін. К., Либідь, 2010. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/526-psihologiya-trofimov-yul-.html>.

6. О.Б. Столяренко Психологія особистості / Центр учбової літератури. К. 280 с. URL: <https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/Psykholohia-osobystosti.-Stoliarenko-O.-B..pdf>

7.Колесніченко Л. А. Основи психології та педагогіки: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Л.А. Колесніченко, Л.Л. Борисенко К.: КНЕУ, 2002. 161 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197259803.pdf>.

8.Психологія: Навчальний посібник / Пасько О.М., О.М . Цільмак. О., 2005.–278 с.

Юлія МАЛІЦЬКА,

студентка 109-СПРБ н.г. навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри тактичної підготовки Національної академії внутрішніх справ
Олександр ВОЛЯНЮК

ПОНЯТТЯ ЕКСТРЕМІЗМУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ: РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Екстремізм як безпосередній прояв радикалізму використовується агресором задля дестабілізації внутрішньої єдності України та не є новим суспільно–політичним явищем. Як відомо, інформаційна політика є чи не основним напрямком впливу на

суспільство в наш час. Отже використання ЗМІ, соцмереж задля поширення пропаганди, російської ПСО (інформаційно-психологічна операція), дезінформації є відкритим інструментом війни та застосовується противником вже не перше десятиліття. Це становить вагомому загрозу безпеці України, адже має вплив на соціально вразливі групи та в разі не приділення достатньої уваги цьому питанню може призвести до конфлікту всередині держави, а це в свою чергу становить загрозу державності загалом. Як під час, так і після завершення воєнного стану, незалежно від термінів деокупації, породжує проблеми комунікації з цілим поколінням людей, які виростили в умовах російської пропаганди та колабораціонізмом, що безумовно стане безпрецедентним викликом безпековому стану держави. Отже питання вивчення та протидії екстремізму нагальне як на сьогодні, так і в майбутній перспективі.

Перш за все, варто зазначити, що екстремізм – це схильність у дійсності до крайніх поглядів та методів досягнення поставлених цілей, що може призвести до тероризму [1]. Тобто якщо екстреміст починає справу (погроза), то терорист доводить її до кінця (дія). Фанатизм є лише одним з аспектів, на відміну від радикалізму, який є вагомим компонентом такого суспільного явища. Важливо розуміти, що існують певні умови, при яких екстремізм набуває соціально небезпечного статусу, такі як складне соціальне становище, внаслідок якого є «органічна» радикалізація життя. Яскравим прикладом штучно створеного РФ екстремізму в Україні задля втягнення підлітків у протиправну діяльність є молодіжний рух ПВК «Редан», що набув популярності навесні 2023 року. Основними ознаками руху стали масові зібрання, бійки, символіка та гасла. Причиною цьому є штучне створення проблеми самовираження молоді та утисків зовнішнього вигляду, що радше є притаманними ознаками суспільного становища країни-сусіда, через що рух і зазнав поразки в Україні. За статистичними даними понад 700 осіб було запрошено до відділів поліції та відкрито кримінальні справи за статтями 294 (масові заворушення) та 304 (втягнення неповнолітніх у протиправну діяльність) ККУ [2]. Аналізуючи наведену інформацію варто наголосити на потребі вдосконалення національного законодавства в галузі класифікації екстремізму та наслідків такої діяльності.

Протидія екстремістській діяльності базується на 2 напрямках – теоретичному та практичному, та відповідно за масштабом розрізняють світовий, регіональний та національний вектор боротьби. Теоретичний підхід зумовлює вироблення нормативно-правових

напрацювань на національному рівні, на що перш за все треба звернути увагу. У статті 45 Указу Президента Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» зазначено, що «одним із пріоритетних завдань правоохоронних, спеціальних, розвідувальних та інших державних органів відповідно до їх компетенції є запобігання, виявлення та припинення проявів сепаратизму, тероризму, екстремізму, припинення діяльності незаконних збройних формувань, політично мотивованого насильства та інших зазіхань на конституційний лад» [3]. Зокрема у розділі про основні напрями зовнішньополітичної та внутрішньополітичної діяльності держави для забезпечення її національних інтересів і безпеки, а саме у статті 33 зазначено, що «Україна, прагнучи зміцнити заснований на демократичних нормах і цінностях міжнародний порядок, бере активну участь у протидії тероризму, політичному та релігійному екстремізму» [3].

На підставі вищевикладеного пропонуються такі актуальні напрями дій: розробка більш детальної класифікації екстремістської діяльності та системи виявлення та нейтралізації таких діянь на початкових стадіях прояву; моніторинг та прогнозування; приділення окрім правоохоронних заходів уваги також культурним, соціальним, економічним аспектам боротьби; виховування толерантності у населення; підвищення освіченості; напрацювання методик дій правоохоронних органів у захисті населення; протидія російським наративам та дезінформації.

Список використаних джерел

1. Сучасний політичний екстремізм (на прикладі Іспанії, Італії та Німеччини), Рева Т.Г., 2012 – 211 с.

2. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/pavuky-redan-subkultura-biuku/32292295.html> .

Указ Президента Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#n12>.